

Kappa

Strategi för Specialisttandvården 2022-2035

Kappa. Strategi för Specialisttandvården 2022-2035

**Del 1. Strategi för Specialisttandvården med målbilder
och visioner 2022-2035**

Del 2. Systembeskrivning för Specialisttandvården

Del 3. Nuläge för Region Örebro läns Specialisttandvård

**Del 4. Handlingsplan med aktiviteter för
Specialisttandvården 2022-2035**

Kappa. Strategi för Specialisttandvården 2022-2035.

2022-11-22

Strategi för Specialisttandvården 2022-2035

Strategi för Specialisttandvården (STV) är uppdelad i fem delar, inklusive en Kappa, som ska utgöra underlag för en långsiktig strategi för STV med Systembeskrivning, Nuläge i Region Örebro län, en Strategi med tydliggöranden av utvecklingsområden, målbilder och visioner samt en handlingsplan med förslag på kort- och långsiktiga aktiviteter.

I denna övergripande kappa finns länkar och hänvisningar till respektive del.

Kappa. Strategi för Specialisttandvården 2022-2035 – sammanfattning, inledning, förkortningar och referenser.

Här finns länkar och hänvisningar och även en sammanfattning, en inledning med syfte, mål, metod, avgränsningar, krav och utredningens organisation; samt listor över förkortningar och referenser.

Del 1. Strategi för Specialisttandvården med målbilder och visioner 2022-2035.

Med nedan underlag från utredningarna i del 2 och 3 som utgångspunkt analyseras här alternativa målbilder, visioner och strategier. Därefter presenteras sju utvecklingsområden med målbilder och tio visioner för perioden 2022-2035.

Del 2. Systembeskrivning för Specialisttandvården.

Här ges en övergripande bild av STV:s utveckling; Tandvårdssystemet och ekonomiska förutsättningar; Odontologiska kunskapsnoder och ST-utbildning; samt Tandvårdsutredningen SOU 2021:8.

Del 3. Nuläge för Region Örebro läns Specialisttandvård.

Här beskrivs Region Örebro läns STV:s förutsättningar, utmaningar och möjligheter: Organisation och styrning; Region Örebro län som Nationellt Odontologiskt Centrum (NOC); Verksamhetsuppdragen specialisttandvård samt utbildning och forskning; Ekonomiska förutsättningar; Målbild i utredningen Folktandvården 2035; Specialisttandvårdens specialiteter och enheter; samt Specialiteter organiserade inom HS samt övriga parter.

Del 4. Handlingsplan med aktiviteter för Specialisttandvården 2022-2035

Här presenteras en koncentrerad övergripande aktivitetsplan där det specificeras vad Region Örebro läns Specialisttandvård ska utföra under 2022 och 2023 och fram till 2035; vad som ska uppnås fram till 2035.

Innehåll

Strategi för Specialisttandvården 2022-2035.....	3
1. Sammanfattning.....	5
2. Inledning.....	7
2.1 Syfte med utredningen	7
2.2 Mål och frågeställningar för utredningen	7
2.3 Metod.....	8
2.4 Avgränsningar i utredningen.....	9
2.5 Krav på utredningen	9
2.6 Utredningens organisation.....	9
Förkortningar	10
Referenser	11

1. Sammanfattning

Syfte, målsättning, metod och definitioner

Detta underlag ska utgöra en långsiktig strategi för Specialisttandvården (STV) med tydliggöranden av utvecklingsområden, målbilder, visioner och förslag på kort- och långsiktiga aktiviteter. Strategin ska på vägen dit med hjälp av intervjuer och relevanta dokument och rapporter tydliggöra vilka uppdrag STV har att fullgöra inom patientomhändertagande, utbildning och forskning; vad det innebär att vara ett Nationellt Odontologiskt Centrum (NOC); samt vilka förutsättningar och utmaningar STV står inför gällande kvalitet, tillgänglighet, bemanning, utbildning och ekonomi. Detta ska ske i relation till övriga regionens behov och efterfrågan av tandvård för att i länet få en resurseffektiv organisering av verksamheten som ger förutsättningar för att länsinvånarna ska erbjudas en god och jämlik tandvård oavsett svårighetsgrad. Strategidokumentet ska kunna fungera som beslutsstöd vid ställningstaganden för såväl politik som chefer i Folk tandvårdens verksamhet.

I del 2 ges en övergripande bild av svensk specialisttandvård. I del 3 tittar vi närmare på Region Örebro läns förutsättningar, utmaningar och möjligheter. I del 1 analyseras alternativa målbilder, visioner och strategier. Här presenteras sju utvecklingsområden med målbilder och visioner. I del 4 finns slutligen en handlingsplan med aktiviteter för perioden 2022-2035.

Slutsatser och förslag

Region Örebro läns Specialisttandvårds strategi för 2022-2035 är strukturerad utifrån sju utvecklingsområden med tillhörande målbilder och visioner, samt en handlingsplan med aktiviteter fokuserade på vad som ska utföras fram till 2035. De sju utvecklingsområdena med tio visioner som presenteras i del 1 är:

1. Organisationsstruktur.

- Region Örebro läns Specialisttandvårds alla specialiteter ska bidra till en god, jämlik och jämställd munhälsa och erbjuda samtliga länets invånare högkvalitativ tandvård enligt senaste vetenskap och beprövad erfarenhet.
- Region Örebro läns Specialisttandvård ska förvalta och utveckla nuvarande förutsättningar till nära samarbete mellan specialiteterna och med ett brett patientpanorama inom en specialistverksamhet med stolta traditioner.

2. Samverkansparter

- Region Örebro läns Specialisttandvård ska vara drivande och stödjande i säkrandet av en högkvalitativ tandvård inom ett Nationellt Odontologiskt Centrum där hela Folk tandvården genom en generell kompetenshöjning rustas för en omställning till nära tandvård.

- Region Örebro läns Specialisttandvård ska vara drivande i att utveckla samarbetsformer och flöden med hälso- och sjukvårdsförvaltningen och privattandvården.

3. Verksamhetsutveckling

- Region Örebro läns Specialisttandvård ska vara drivande i den verksamhetsutveckling som krävs för att Folk tandvården ständigt anpassar sin verksamhet efter förändrade behov.

4. Specialistutbildning

- Region Örebro läns Specialisttandvård ska driva en märkbart ambitiös utbildningssatsning regionalt, sjukvårdsregionalt, nationellt och internationellt för att säkra kvalitet och tillgänglighet dimensionerat utifrån interna och externa behov som kunskapsnod.
- Region Örebro läns Specialisttandvård ska uppfylla samtliga åtaganden i Överenskommelsen mellan Regionstyrelsen och Folk tandvårdsnämnden när det gäller utbildning och en kontinuerlig kompetensförsörjning.

5. Forskning

- Region Örebro läns Specialisttandvård ska driva en märkbart ambitiös forskningssatsning regionalt, sjukvårdsregionalt, nationellt och internationellt för att säkra och utveckla forskning och vetenskaplig kompetens enligt uppdraget Nationellt Odontologiskt Centrum.

6. Ekonomi.

- Region Örebro läns Specialisttandvård ska säkerställa högkvalitativ tandvård, forskning, utbildning/utveckling utifrån ekonomiska förutsättningar.

7. Nationellt Odontologiskt centrum.

- Region Örebro län ska vara ett Nationellt Odontologiskt Centrum i linje med Överenskommelsen mellan Regionstyrelsen och Folk tandvårdsnämnden och här är Specialisttandvården en drivande kraft inom Sjukvårdsregion Mellansverige tillika RSATS-området (Regionala samordningsgruppen för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring).

Till detta kopplas i del 4 en koncentrerad övergripande handlingsplan där det specificeras vad Region Örebro läns Specialisttandvård ska utföra under 2022 och 2023 och fram till 2035.

2. Inledning

2.1 Syfte med utredningen

Det övergripande syftet med utredningen är att upprätta en långsiktig strategi för specialisttandvården (STV). Strategin ska tydliggöra vilka uppdrag STV har att fullgöra inom utbildning, forskning och patientomhändertagande; vad det innebär att vara odontologisk kunskapsnod; samt vilka förutsättningar och utmaningar STV står inför gällande kvalitet, tillgänglighet, bemanning, utbildning och ekonomi. Detta ska ske i relation till övriga regionens behov och efterfrågan av tandvård för att i länet få en resurseffektiv organisering av verksamheten som ger förutsättningar för att länsinvånarna ska erbjudas en god och jämlik tandvård. Strategidokumentet ska kunna fungera som beslutsstöd vid ställningstaganden för såväl politik som chefer i Folktandvårdens (FTV) verksamhet.

2.2 Mål och frågeställningar för utredningen

Utredningen ska innehålla ett tydligt nuläge och en framtidsbeskrivning avseende STV:s verksamhet, inkluderande följande punkter:

- Visualisera uppdragen utbildning, forskning och patientomhändertagande inom och mellan respektive enhet och specialitet.
- Tydliggöra vad det innebär att vara ett Nationellt Odontologiskt Centrum (NOC) tillika en nationell odontologisk kunskapsnod.
- Tydliggöra de förutsättningar och utmaningar som STV står inför gällande kvalitet, tillgänglighet, bemanning, utbildning och ekonomi.
- Undersöka alternativa arbetsätt och vårdflöden.
- Undersöka vilka förutsättningar och möjligheter som finns för samverkan mellan olika specialitetsheter, allmäntandvården (ATV), privatvårdvården och den specialiserade hälso- och sjukvården.
- Beakta aktuella och parallella utredningar och rapporter inom området.
- Beskriva relevanta erfarenheter från jämförbara regioner.
- Genomföra risk- och konsekvensanalyser för olika vägval för STV.
- Strategidokumentet ska fungera som beslutsstöd vid ställningstaganden för såväl politik som chefer i Folktandvårdens verksamhet.
- Strategin ska inkludera en vision, det vill säga ett framtida eftersträvat tillstånd. Detta behöver inte uppfylla formella krav på realism, tidsbundenhet eller mätbarhet. Här följer huvudsakliga målområden med tillhörande frågeställningar som vägledning:

- **ST-uppdraget**
 - ✓ Hur kommer ST-utbildningar att bedrivas på sikt; hur många platser kan erbjudas; hur mycket handledning kommer krävas; och hur kan detta finansieras?
- **Övriga utbildningsuppdrag**
 - ✓ Vilka är uppdragen och vilka riktar de sig till?
- **Remisser**
 - ✓ Beaktas ”gränssnittsdokumentet”?¹
 - ✓ Hur bedöms behovet av specialisttandvård förändras över tid?
- **Vård och vårdprocesser**
 - ✓ Hur bedöms framtidens patienter se ut; kan antalet komma att förändras; och kommer deras behov att förändras?
 - ✓ Hur kan vårdprocesserna effektiviseras?
 - ✓ Hur kan personalresursanvändandet optimeras?
- **Stöd till länets allmäntandläkare**
 - ✓ Hur kan kunskapsstödet till ATV utvecklas?
- **Verksamhetsutveckling och innovation**
 - ✓ Hur kan STV bidra till verksamhetsutveckling och innovation?
- **Forskning**
 - ✓ Hur kan utrymme för forskning skapas?
 - ✓ Hur kan nya forskare rekryteras ur ATV och STV?
- **Lokalisation**
 - ✓ Var och hur ska STV finnas rent fysiskt; bör STV samlas på ett ställe; och vilka för och nackdelar finns med flera lokaliseringar?
- **Specialisttandvårdens roll i rekrytering av tandvårdspersonal**
 - ✓ Hur ska STV agera för att bidra till rekrytering av kompetent tandvårdspersonal till hela länet?

2.3 Metod

Underlag till utredningen kommer att tas fram genom:

- Intervjuer med berörda inom Region Örebro län och övriga aktörer.
- Kartläggning av organisation, ekonomi, kvalitet och tillgänglighet.
- Genomförande av en risk och konsekvensanalys.
- Identifierande av rapporter och utredningar som berör området.

¹ Detta dokument beskriver gränssnittet mellan allmäntandvård (ATV) och specialisttandvård (STV) inom Folktandvården Region Örebro län.

2.4 Avgränsningar i utredningen

Utredningen har inte i uppdrag att se över hur god och jämlik tandvård säkras. Den kan dock fungera som stöd för och underlag till ett vidare arbete med att de närmaste decennierna möta behov och efterfrågan av specialisttandvård, inklusive utbildning, i Region Örebro län.

2.5 Krav på utredningen

Arbetet ska bedrivas på ett sådant sätt att huvudsakliga intressenter har insyn i processen. Intressenter är berörda verksamhets- och enhetschefer samt professioner och fackliga företrädare. Intervjuer med berörda aktörer ska genomföras och nuläget beskrivas och när detta sammanställts ska det delges intressenterna för att ge dem möjlighet att lämna synpunkter inför strategins färdigställande.

2.6 Utredningens organisation

Uppdragsgivare

Regiondirektör Rickard Simonsson

Uppdragsägare

Folktandvårdsdirektör Idakajsa Sand

Uppdragstagare

Chef specialisttandvård Carl-Fredrik Arnelund

Referensgrupp

Chef specialisttandvård Carl-Fredrik Arnelund

Ekonomi/IT-chef Christer Ohlsson

Verksamhetsutvecklingsstrateg Anna Westin

Utredare

Utredare Ted Rylander

Förkortningar

AI	Artificiell intelligens
ATB	Allmänna tandvårdsbidraget
ATV	Allmäntandvården
CAD/CAM	Computer-Aided Design/Computer-Aided Manufacturing
CT	Certifierad tjänstgöring
FoU	Forskning och utbildning (verksamhetsområde i Region Örebro läns Hälso- och sjukvårdsförvaltning)
FTV	Folktandvården
HR	Human Resources (Management)
HS	Hälso- och sjukvården
HSF	Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
HSL	Hälso- och sjukvårdslagen
HSLF-FS	Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m
IT	Informationsteknik
LOV	Lagen om valfrihetssystem
LSS	Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
NOC	Nationellt Odontologiskt Centrum
NSATS	Nationella samordningsgruppen för tandläkarnas specialisttjänstgöring
N-tandvård	Nödvändig tandvård
OFM	Orofacial medicin
OKKC	Örebro Käkkirurgiska Centrum
ST	Specialisttjänstgöring
RSATS	Regional samordningsgrupp för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring
SACD	Swedish Academy of Cosmetic Dentistry
SKR	Sverige Kommuner och Regioner
SOSFS	Socialstyrelsens författningssamling
SOU	Statens offentliga utredningar
STB	Särskilt tandvårdsbidrag
STV	Specialisttandvården
TLV	Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket
USÖ	Universitetssjukhuset Örebro
ÖTDL	Övertandläkare

Referenser

Tryckt material

Region Örebro län (2019) *Strategi för klinisk forskning och innovation: Region Örebro län 2019-2030*, i samverkan med Örebro universitet.

Region Örebro län (2019) *Socioekonomiska kluster i Örebro län: tandhälsa hos barn och ungdomar 2017*.

Region Örebro län (2020) *Gränssnitt allmän- och specialisttandvård*.

Region Örebro län (2020) *Kunskapsstyrningsprocessen i Region Örebro län, dokumentnr 585448, rev 2020-11-25*.

Region Örebro län (2021) *Certifieringsutbildning (CT) i allmäntandvård*

Region Örebro län (2021) *Digitaliseringsstrategi för Örebro län 2021-2026*.

Region Örebro län (2021) *Certifieringsutbildning (CT) i allmäntandvård*

Region Örebro län (2021) *Folktandvården 2035*.

Region Örebro län (2022) *Odontologiskt bokslut 2021*.

Region Örebro län (2022) *Verksamhetsberättelse 2021 för Folktandvårdsnämnden*.

Region Örebro län (2022) *Verksamhetsplan med budget 2022 för Folktandvårdsnämnden*.

Region Örebro län (2022) *Överenskommelse mellan Regionstyrelsen och Folktandvårdsnämnden 2023*.

SKR, 2021-11-16. Nationella samordningsgruppen för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring (NSATS), Kunskapsnod för specialistutbildning

SKR, 2021-11-16. Nationella samordningsgruppen för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring (NSATS), Samordning av tandläkarnas specialittjänstgöring (ST).

SKR, 2022-01-11. Nationella samordningsgruppen för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring (NSATS), Genomförandeplan, övergångsregler och rutiner utifrån revidering av det nationella systemet för tandläkares specialiseringstjänstgöring.

Socialstyrelsen (2019) *Kartläggning av hinder för samverkan mellan tandvård och hälso- och sjukvård*.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring (HSLF-FS 2017:77)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9)

SOU 2021:8 *När behovet får styra – ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa*.

Webbsidor och webbpublikationer

Region Örebro läns hemsida:

<https://www.regionorebrolan.se/sv/Regional-utveckling/Valfard--folkhalsa/Samverkan-mellan-regionens-kommuner-1/Samverkansdokument/Avtaloverenskommelser/>

SCB:s hemsida registerdata.

Socialstyrelsens hemsida:

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/meddelandeblad/2016-4-42.pdf>

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/foreskrifter-och-allmanna-rad/2017-12-40.pdf>